

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LII (46)
Štev. (Nº) 48

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
2 de diciembre - 2. decembra 1993

BOŠTJAN KOČMUR

Spomin na grahovske žrtve

France Balantič — petdeset let po smrti

V nedeljo, 28. novembra, je Izseljensko društvo Slovenija v svetu z Novo slovensko zavezo in občino Cerknica organiziralo spominsko proslavo ob 50. obletnici nasilne smrti slovenskega pesnika Franceta Balantiča (1943-1993) pod geslom: „...Goreti hočem, sebi, novim dnevom...“ V Grahovem je slovesno sveto mašo bral pomožni škof Alojzij Uran, somaševali so duhovniki sosednjih župnij, Me PZ Cantemus iz Kamnika pa je pel pod vodstvom Janeza Klobčarja. Za uvod je domači župnik Metod Lampe poudaril dolgoletni molk o tistem usodnem dnevu, ko so grahovske žrtve zgorele. Nato se je zahvalil Bogu za dar življenja in za to, da lahko v svojo sredo sprejmemo vse tiste, ki so morali prežgodaj zapustiti ta svet. Škof Uran se je spomnil na 36 mladih, ki so zaključili svojo pot v strašnem trpljenju v ognju. 36 plamenic, ki so vodile sprevod do pokopališča, je škof Uran označil kot dokaz in znamenje, da njihova žrtev ni bila zaman in da je razlog, da se je to zgodilo, samo izguba vere. Če človek izgubi povezanost z Bogom in pusti, da prevlada človeška sebičnost, človek ustvarja pekel.

Po maši se je za 36. baklami kljub slabemu vremenu vila kolona ljudi do pokopališča. Tam je spregovoril državni tožilec Anton Drobnič, ki je bil z žrtvami dan pred smrtjo, nato je zapel kamniški zbor Cantemus, člani Nove slovenske zaveze pa so položili venec na grob.

Ob 18. uri je Izseljensko društvo Slovenije v svetu v osnovni šoli v Cerknici pripravilo akademijo v spomin pesniku Francetu Balantiču. Navzoče je pozdravil cerkniški župan Janez Okoliš. Dejal je, da

je pri velikem slovenskem pesniku šlo za dolgoletno zamolčanost in odrinjenost iz slovenske uradne poezije, poudaril, da bo potrebno še nekaj časa, da bo pesnik sprejet v slovensko zavest brez negativnega predznaka političnih okoliščin, v literarnem smislu pa kot umetnik izrednih kvalitiet in označil nedeljsko aklademijo kot delno poravnavo obveznosti do pesnika.

Pisatelj Vinko Beličič, nedeljski slovenski govornik, je označil Balantičeve pesmi kot različne od drugih pesnikov, takšne, kakršnih ne bi pričakovali od fanta dvajsetih let. „To so pesmi o smrti, o minljivosti, o onstranskem miru, o harmoniji, o lepoti; pesmi žalosti, pesimizma, temnih slutenj, skoraj preroške napovedi tragičnega konca“ in se nato spraševal, kako je viharji čas odmeval v njegovi duši. Beličič je označil Balantiča kot domobranca, saj je padel skupaj z domobranci, ni pa ga uvrstil med domobranske pesnike v tem smislu, da bi podžigal in navduševal k boju, kot so to delali znani partizanski pesniki Matej Bor, Kajuh, Jože Brejc in drugi.

Balantiča so takoj imeli za svojega v revoluciji in državljanski vojni premagani, medtem ko je v zmagovitemu taboru veljal za izdajalca, kar je bila vsa poveljna desetletja najpogostejša režimska politična psovka. S seboj na tuje, predvsem v Argentino, ga je vzela emigracija. S spominskimi proslavami in pisanjem je vneta skrbela, da se je njegovo ime ohranjalo živo, tvorno in združevalno. Leta 1956 je v Buenos Airesu prvič izšlo izbrano delo in dvajset let kasneje še enkrat. Prav tako je bilo Balantiču pravično slovensko zamejstvo, kolikor ga ni obvladovala ideologija iz Ljubljane. Končno smo dočakali leto 1990, ko so v Sloveniji ob padcu totalitarizma padle tudi vse ideološke pregrade. France Balantič je — predvsem po zaslugi vztrajnega študija in raziskovanja Franceta Pibernika — postal v svoji resnični in dokončni podobi dostopen slehernemu Slovencu.

Ob prižgani bakli je pesnik Tone Kuntner recitiral nekaj Balantičevih pesmi. S samospevi je nastopil baritonist Mirko Fink ob klavirski spremljavi Nataše Valant. Na koncu je zapel kamniški zbor Cantemus. Nato je v temi s prečno flavto Mija Tomšič zaključil večer. Program je povezovala Pavlinka Korošec Kočmur, kiparka Zalka Arnšek pa je popestrila dvorano z motivi pesnikove mladosti, življenja in smrti.

Slovenija in Evropa

Prejšnji teden so se srečali v Maastrichtu svetovni politiki in gospodarstveniki na zborovanju pod naslovom Izzivi spremenjajočega se sveta.

Tega srečanja so se udeležili tudi Slovenci s predsednikom vlade dr. Drnovškom na čelu. Ta je tudi pojasnjeval skoro celo uro zbranim strokovnjakom in politikom sedanji položaj Slovenije in njene probleme. V debati so Drnovška spraševali, katere so tiste čarobne formule, ki so pomagale Sloveniji čez noč preskočiti iz enega v drugi svet. Pohvalili so postopnost

Informacije iz Slovenije

Guverner Banke Slovenije dr. Franc Arhar je dejal, da se pogajanja med Slovenijo in tujimi upniki glede delitve nerazporejenega dolga bivše Jugoslavije nadaljujejo in da se stvari premikajo. Po zdajšnjih podatkih zapade prihodnje leto 43 milijonov dolarjev slovenskega dela dolga. Upniška zahteva do Slovenije je znana — 1,2 milijarde dolarjev, slovenska prizadevanja pa gredo v smeri, da se doseže sporazum o drugačnem znesku.

Zima je prišla v Slovenijo mesec dni prej kot navadno. V zadnjih dneh je močno snežilo, predvsem na Dolenjskem, pa tudi na Primorskem ob obali in v Prekmurju. Na Krasu je divjala burja s hitrostjo vetra do 136 km na uro, tako da so morali na cesti Ajdovščina-Razdrto ustaviti promet.

24. novembra je prišla v javnost novica, da se ustanavlja v Gorici (v Italiji) nova banka pod Imenom Ljudska banka za vzhod, Banco Popolare dell'Este. Med raz-

nimi podjetniki iz Gorice, Trsta, Vidma, so tudi različni podjetniki iz vse Italije. Med glavnimi pripravljevalci je hotelir Vinko Levstik iz Gorice. Snujoča se banka bo skrbela predvsem za sodelovanje z vzhodnimi državami, seveda predvsem s Slovenijo. Osnovana naj bi bila na združni osnovi, potrebnih bi bilo najmanj 200 članov, kjer naj bi vsak vplačal ne več kot 50 milijonov lir.

Parlament je prejšnji teden po hitrem postopku sprejel zakon o ratifikaciji pogodbe o sodelovanju na področju patentov, akt o nasledstvu sporazumov nekdanje Jugoslavije z Nemčijo in zakon o ratifikaciji s sporazuma o odpravi vizumov med Slovenijo in Francijo. Soglasno so sprejeli zakon o prometnem davku od iger na srečo, o uporabi sredstev solidarnosti za odpravo posledic suše v letu 1993. Soglasno je bil sprejet tudi zakon o visokem šolstvu (starostna meja profesorjev za upokožitve je 65 let).

Seja sveta Krščanskih demokratov

Zaradi boljše usklajenosti vladne koalicije bodo vladne stranke podpisale dopolnitev h koalicijskima pogodbama.

O teh novih dopolnitvah je najprej sklepal izvršilni odbor SKD, ki je večino besedila tudi odobril razen o ustavni vlogi vlade. Naslednji dan se je sešel svet Slovenskih krščanskih demokratov, najvišji organ stranke in na sedemurni seji to potrdil vsaj v bistvu, a je imel vrsto pripomb.

Ugotovili so, da je sporen odstavek, ki pravi, da poslanci vladnih strank ne bodo vlagali ali podpirali amandmajev, ki posegajo v pristojnost vlade. Vodstvo stranke naj v okviru koalicije sproži postopek za spremembo politike na področju gospodarstva, sociale in varstva okolja ter urejanju prostora; pa tudi, naj se na praven način hitro in dosledno razčistijo in odločno kaznujejo divje privatizacije ter zaustavi odliv kapitala v tujino. Sicer pa so dobili večino tisti, ki so vstop v SKD v vlado ocenili kot dobro in dosledno potezo. Manjšina pa je bila mnenja, da koalicija ne deluje, da ni zaupanja in da je bila SKD nakajkrat tudi izigrana.

Tajnik stranke Edvard Stanič je še dejal

na tiskovni konferenci, da ne more napovedati, kaj se bo zgodilo, če se razmerje sil na leviči z različnimi združevanji ali izstopi spremeni. Poleg tega je ponudil stranki svoj odstop zaradi različnih anonimnih namigavanj, češ da on vleče stranko na levo. Svet mu je soglasno izglasoval zaupnico.

Za konec konference je Stanič še dejal: „Pokazalo se je, da večina podpira demokratizacijo Slovenije, čeprav moram pritrditi tistim, ki trdijo, da so spremembe prepočasne. To je popolnoma res in o tem je govoril tudi predsednik Peterle. Upoštevati moramo svojo realno moč — to pa je v parlamentu ena šestina. Preprosto ne moremo uresničiti tistih ciljev, za katere bi potrebovali 51% večine v parlamentu. Te večine pač nimamo.“

Spor v RTV Koper

V koprski televiziji, pravzaprav gre za del njenega programa, ki ga oddaja v italijansčini za italijansko manjšino, je nastal problem in štrajk manjšinskih sodelavcev. Gre namreč za politično potezo, ko Koprčani očitajo ljubljanski TV in njenemu vodji Šeligu in Lombergarju, da diktatorsko skušata spraviti koprsko TV pod svoj plašč in da odrejata program, ko pa naj bi bil Koper samostojen. Očitajo jima tudi desničarske pozicije, koprski levičarji z županom Aurelijem Francom pa so jih podprli. Poleg tega je slovensko-italijanska družba, ki je prenašala koprski signal v Italijo (in kupčevala z oglasi) ukinila slovenski prenos in predvaja le italijanskega.

Ljubljana se namerava pogajati direktno z Rimom, da uresniči italijansko oddajo TV za Slovence in medsebojni prenos signala.

Balantič na slovenski TV

Enega največjih slovenskih pesnikov — Franceta Balantiča — so se v Sloveniji spomnili ob 50-letnici tragične smrti tudi na ljubljanski televiziji.

24. novembra, na dan njegove smrti, so ob 8. zvečer predvajali na prvem programu TV Slovenija skoraj eno uro dokumentarec, s katerim so opozorili na izjemno pesnikovo umetniško veličino in na njegovo tragično usodo. Režiser Jože Pogačnik je na osnovi scenarija, ki ga je napisal France Pibernik, (ki se že dalj časa ukvarja predvsem z „zamolčanimi“ umetniki), obogatil film z dokumentarnimi fotografijami, pripovedmi njegovih najozjnih prijateljev, sorodnikov in sošolcev, a tudi s pričevalci njegove smrti. Celotno pripoved je dopolnil z Balantičevimi verzmi igralec Pavle Ravnohrib. Tako je javnost lahko spoznala vrsto podatkov, ki so bili zanj včasih tabu. Med drugimi so prikazali tudi pogovor, ki ga je imel Pibernik z dr. Markom Kremžarjem, s čigar družino je bil Balantič zelo povezan. Omenjen je bil tudi delež politične emigracije pri ohranjanju pesnikovega spomina

Confianza en un esloveno

La Asociación de Fabricantes de Celulosa y Papel designó a sus autoridades para el período 1993-1994 de la siguiente forma: presidente, ingeniero Rafael E. Gaviola, a quien acompañarán en los cargos de la Mesa Ejecutiva, los señores Juan Pablo Irarzábal, Federico Nicholson, Rolando Ahualli y Raúl E. Arrechea como vicepresidentes 1º, 2º, 3º y 4º; los señores Néstor Zucchini y Juan Navarro Castex, como se-

cretario y prosecretario, y los señores Herman Zupan y John E. Balcer, como tesoroero y profesorero.

Los eslovenos, radicados en la Argentina tenemos el agrado de contar al Sr. Herman Zupan como nuestro compatriota y como activo miembro de nuestra colectividad. Con su actividad y trabajo beneficia tanto a los eslovenos como a los argentinos. Es un ejemplo de integración con su nueva patria.

60-letnica revije Duhovno življenje

20. in 21. oktobra je Slovenska izseljenska matica skupaj s Slovenskim sociološkim društvom in Znanstvenim inštitutom Filozofske fakultete priredila Mednarodni znanstveni simpozij pod naslovom Kulturno ustvarjanje Slovencev v Južni Ameriki, ob 60-letnici izhajanja revije Duhovno življenje v Argentini.

Ob tem se zastavlja vrsta vprašanj. Zakaj naziv mednarodnega simpozija, ko je bil govor o slovenskih izseljencih? Ali so morda Slovenci po svetu druge narodnosti? In če prikažemo okolje, v katerem živijo, je to le za boljše razumevanje njihovega sodelovanja, kot smo ga navajeni na znanstvenih simpozijih. Poudarek simpozija je bil predvsem na ustvarjanju Slovencev v Argentini, saj se je ravno tja naselila velika večina izseljencev pred in po obeh vojnah. Južna Amerika pomeni torej predvsem Argentino, kjer se je odvijalo in se še odvija intenzivno kulturno in versko življenje. Primer takega delovanja je ravno revija Duhovno življenje, ki je letos praznovala 60-letnico.

Taka obletnica zasluži vsekakor veliko pozornost, kot ji je bila namenjena ob tej priložnosti. Veliko je bilo povedano o nastajanju te revije, ki sega v čas med vojnama, ko se je zaradi fašizma v Argentino preselila velika skupina primorskih Slovencev. Duhovnik Jože Kastelic je videl potrebo teh Slovencev in zato leta 1933 začel izdajati list pod imenom Moje versko življenje. Njegovo delo je nadaljeval msgr. Janez Hladnik, ki je leta 1947 prosil argentinske oblasti za vstop prve skupine povojnih političnih emigrantov. Zaradi asimilacije in raznarodovalne politike, ki jo je vodila jugoslovenska ambasada, se je verska skupnost med staronaseljenci tako zmanjšala, da je leta 1949 bilo ustanovljeno novo uredništvo (Alojzij Odar, Janez Hladnik, Ladislav Lenček, Anton Orehar). Od takrat naprej so prevzeli urejevanje revije predstavniki nove emigracije, in ne samo to, slovenski dušni pastirji v Argentini še danes skrbijo za versko življenje staronaseljencev.

Revija Duhovno življenje praznuje 60-letnico. Štirinštirideset let je bilo na simpoziju prikazanih bolj površno ali pa so obravnavana iz zgozlj literarnega vidika. Program nekako zajame vse okvire, ne prikaže pa jedro. Omeniti je treba, da ni bilo videti enega samega izvoda Duhovnega življenja otroške priloge Božje stezice, ki izhaja od leta 1951. Ni bilo dokumentarne razstave ali druge dokumentacije o jubilejnim praznovanju obletnice v Buenos Airesu dne 23. maja letos. Med toliko znanstvenimi podnaslovi (v uri in pol se jih je zvrstilo do šest) ni prostora za tiste urednike, ki so vodili revijo od leta 1949 dalje, in tudi ne za tiste, ki to delajo še dandanes (dr. Alojzij Starc in Jože Škerbec). Ob robu navajanja (v programu) govornikov, ki sami niso bili prisotni, ampak so njihove prispevke le brali, je zavajanje publike.

Zelo pomembno pa je dejstvo, da na simpoziju ni bilo uradnih predstavnikov

sedanjega uredništva ali drugih predstavnikov skupnosti, ki je rastle pod okriljem Duhovnega življenja, kakor tudi njihovih pozdravov ne. Ni čudno. Revija nikoli ni prejela nobene podpore od republiških organov Slovenije in je še sedaj ne. DŽ je del tiste literature, ki je do nedavnega veljala za nezaželeno in jo še dandanes marsikdo ignorira. Dolga leta je imela prepovedan vstop v domovino, ne nazadnje zaradi tistih organizacij, ki naj bi uradno skrbele za izseljenstvo. V teh institucijah se tudi sedaj niso spremenile vodilne strukture ne notranja politika, zato je nelogično pričakovati, da bodo sedaj tisti Slovenci, ki so 45 let prostovoljno delali za vero in narod v tujini, dajali razlog za obstoj ustanovam, ki so po sili razmer od zatiranja prešle v oportunistem. Samo tako si lahko razlagamo dejstvo, da je mogoče prirediti tak simpozij brez udeležbe glavnih sodelavcev. Morda to ustreza tisti slabi lastnosti Slovencev, ki se imenuje intelektualna kraja in ki so jo slovenski izseljenci v posocialistični Sloveniji že večkrat doživeli. Morda pa je za tem še kaj drugega. Kljub temu pa sta skromna udeležba in pomanjkanje vsebinske obravnave pokazali, katero mesto komu pripada.

Lučka Poznič
Družina 45, 21. novembra 1993

Kulturne novice s Primorske

PIHALNI ORKESTER Viktor Parma iz Trbiža je slavlil 80 let obstoja. Na slavnostni prireditvi so se jim pridružile godbe iz Nabrežine, Doberdoba, Prošeka, Doline in Trsta ter iz Slovenije.

V NABREŽINI je domača dramska skupina Igo Truden predstavila Kesserlingovo komedijo Arzen in stare čipke v starem domačem narečju. Režirala je Maja Lapornik-Pelikan, komedijo bodo pa ponavljali še po drugih odrih na obeh straneh meje.

OSEMDESETLETNICO sta praznovala dva priznana pisatelja: Vinko Beličič in Boris Pahor. V Trstu in Gorici so ju proslavili z različnimi intervjuji in razgovori.

ZELENI PEGAZ je naslov pesniške zbirke Jakoba Renka. Zbranih je 62 pesmi, ki jih je avtor poklonil Antiki kot modernemu svetu. Je to že njegova četrta zbirka poezij.

DELOVNA SEZONA SLOVENSKEGA STALNEGA GLEDALIŠČA V TRSTU je v polnem teku. Igralci so začeli z vajami kar za dve igri, „Operacijo Timava“ Alojza Rebule, ki jo režira Marko Uršič ter dramo avstrijskega pisatelja Helmuta Beschine „Boš že videla“ v režiji Jožeta Babiča. Načrtujejo tudi gostovanja po Sloveniji. Na Borštnikovem srečanju pa bodo predstavili „Češnjev vrt“ Čehova.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Medtem ko predsednik Menem znova potuje po svetu, se doma nadaljujejo pogajanja, katerih osrčje je besedilo členov, ki naj tvorijo ustavno spremembo. To po eni strani. Po drugi pa je hud pritisk na člane vrhovnega sodišča. Kajti ta je ena izmed točk, ki najbolj boli radikalizem. V sklopu splošnega sporazuma naj bi zadeva „juridične nestabilnosti“ našla dokončno rešitev.

SODBE IN SODNIKI

To je stara bolezen argentinske družbe. Pravzaprav je bolezen domala vsake človeške družbe. Kje so sodniki res nepristranski? Pa ne le nekaj, vsi, popolnoma vsi? O tem smo si na jasnem. Problem nastane, kadar izjema postane pravilo in sum nepristranskosti pade na večji del sodne oblasti in zlasti na organ, ki naj bi bil porok za delitev pravice v državi: na vrhovno sodišče.

In v tem ni da bi iskali razlike med sedanjo vladno stranko in prvo stranko opozicije. Peronizem in radikalizem si lahko podata roke. V tem sistemu praktičnega bipartidizma, ki ga država doživlja ob polpretekle zgodovine naprej, smo prevečkrat prisostvovali podobnim pojavom. In če je Menem kaj enostransko povečal število članov vrhovnega sodišča od pet na devet, je to mogel nemoteno storiti, ker je prej Alfonsín segel po istem ukrepu in povečal tradicionalni tričlanski organ na pet. Oba sta to delala popolnoma nelegalno, ker je tak ukrep sklenil senat, ustavno pristojen organ za to, ki pa je bil v določenem zgodovinskem obdobju pod vplivom predsednika in vladajoče stranke.

Sedanje vrhovno sodišče pa je preseglo vse meje. Zadnja afera okoli razzodbe, katere akt se je „izgubil“ in je sodišče potem izreklo novo, prav nasprotujočo si razzodbo, je pokazala na neke vrste juridično praznoto.

Ko sta Menem in Alfonsín sklenila blaženi sporazum o ustavni reformi, je radikalni vodja bistro videl, da se mu nudi prilika doseči to, kar je stranka od samega nastopa menemizma zahtevala, preureditev celotne pravosodne oblasti, vključno z zamenjavo nekaterih članov vrhovnega sodišča za nove politično bolj zaupljive.

Takoj se je pričela huda gonja zoper nekatere člane vrhovnega sodišča. Tako so predsedniku Boggianu ponudili poslanštvo v Rimu ali v Vatikanu. Nekaterim drugim članom so grozili z ustavno sodbo. Dejansko je v parlamentu že precej časa več zakonskih osnutkov o ustavni sodbi proti vsem članom vrhovnega sodišča. Končno je vlada sklenila, da prepriča nekaj najzvestejših prijateljev, da podajo ostavke, seveda za zamenjo kake posebno vabljuje funkcije v važnem vladnem resoru.

Ko pišemo te vrstice, je splošno pričanje, da bo pred petkom 3. decembra, ko se sestane radikalna konvencija, kaj novic na tem področju. Vsekakor si je Alfonsín že zagotovil potrebno število delegatov, da organ potrdi njegov sporazum z Menemom, da je za svojo popustljivost prejel zadovoljivo nagrado. Vsekakor njegov položaj v stranki ni rožnat. Lahko bi rekli, da je več opozicije proti njemu kot pa proti sporazumu z vlado. To je jasno prišlo do izraza ob volitvi predsednika radikalnega bloka v poslanski zbornici, ko je z lahkoto zmagal Galván, kandidat skupine, ki ji načeljuje De la Rua.

Kar se radikalizma tiče, položaj res ni jase. Kot smo že zapisali, Alfonsín vodi trdno svojo enotno skupino, medtem ko je nasprotna stran razbita na vrsto manjšin, neenotnih delcev, katerih edina skupna

točka je odpor proti bivšemu predsedniku, v ostalem pa vleče vsak na svojo stran.

KAJ NAS ČAKA

Če gre vse po sreči, ta petek tako radikalizem kot peronizem potrđita izvedbo reforme. Medtem z vso paro nadaljujejo svoja pogajanja komisije obeh strank, da pripravijo zadovoljivo besedilo za dokončni sporazum glede točk, ki naj jih ustavodajna skupščina spremeni. Zanimivo ob vsem tem je, da doslej ne vlada, ne radikali k tem pogajanjem niso povabili nobene druge stranke. Nov dokaz o bipartidizmu, ki vlada v Argentini.

To seveda ne pomeni, da ostali mirno gledajo, kaj delata obe večinski stranki. Levica je že pričela lastne debate o skupnem nastopu in pripravlja svoje lastne predloge za skupščino. Enaka gibanja je opaziti v sredini, zlasti med rastočimi avtonomisti in tudi na desnici. A dejstvo je, da če končno pride do sporazuma med radikali in peronisti, bodo imeli oboji zadostno večino v skupščini, da skrojijo ustavo po lastni želji. V tem smislu bodo tako volitve kot skupščina le formalnost, ker bo bistveno že odločeno. Čudežev to pot ni pričakovati.

Spričo pospešene akcije za ustavno spremembo je tudi katoliška Cerkev pohitela z analizo položaja. Nekaj sestankov vodil škofijske konference je že proučevalo zadevo. Cerkev zlasti skrbi dvojje vprašanje: genetična manipulacija in pa splav. Ker se je že nekaj tozadevnih osnutkov pojavilo v parlamentu, tako v poslanski kot senatorski zbornici, je ideja cerkvene hierarhije, naj se obe snovi obravnavata pred reformo in naj bi potem ustava direktno prepovedala tako splav kot genetične manipulacije. Tako bi vsak možen bodoči poizkus kakega popustljivega zakona naletel na sodbo neustavnosti.

To je po svoj etična a tudi politična zadeva. Svoj čas je Menem iskal podporo Cerkve za reformo. Tedaj ni dobil ne pomoči, a tudi ne graje. Sedaj je vprašanje, koliko je cerkvena podpora reformi koristna. Z radikalne strani bi prišlo prej do nasprotovanja. V tem so nekatere radikalne skupine precej ekstremne. A za Cerkev je priložnost, da zadevo reši enkrat za vselej; v tem bo imel predsednik Menem gotovo zadnjo besedo.

Tako naj bi imeli pred koncem leta zakon o reformi in marca nekđaj volitve. Vsa debata okoli teh važnih svari pa zatisa marsikateri problem, ki se pojavlja na gospodarskem in socialnem področju. Vlada nujno potrebuje notranji mir do srede prihodnjega leta, ko prične delovati sistem privatnih pokojnin. Tedaj se bo sprožil nov ogromen sistem notranjega varčevanja, ki bo kopicil velike količine denarja. Od tega, kako bo država končno urejevala ta denar, kam ga bo usmerila in kako upravljala, bo končno odvisna usoda celotne gospodarske reforme, ki jo je pričela in jo izvaja vlada. Mnogi strokovnjaki in sam minister Cavallo so kazali na pomanjkanje notranjega varčevanja kot na eno najbolj kočljivih točk sedanjega načrta. S „privatnimi pokojninami“ ta točka ne bo dokončno rešna. Bo vsaj začasna rešitev za lepo število let.

Medtem bo mogoče začrtati in izvesti dokončni načrt gospodarskega ustroja države; korak, katerega doslej dejansko v vsem stoletju ni izvedla nobena vlada. Argentina plove od krize leta 1930 brez pravega krmila. Zapravila je najlepša leta in krasne ugodnosti. Morda je pričujoča ena izmed zadnjih. Morda celo zadnja. Svet se danes prehitro vrti, da bi si država mogla dopustiti razkošje nove zamujene priložnosti.

Okrogla miza SKA

Problematika naše emigracije v novih razmerah (2)

DR. KATICA CUKJATI

Te misli bodo podane, kolikor je to možno, iz sociološkega vidika, ne pa osebnostno ideološkega.

Problematika, beseda, ki ima izvor v eksaktnih vedah, označi določeno situacijo, kaže na različne faktorje, ki zahtevajo neko logično rešitev. Ta je večinoma možna. Problematika, prenešana na socialno področje, naj predstavi družbo, ki ima vrsto težav. Seveda človek tem težavam išče rešitve ali morebitne pozitivne spremembe. V utopični družbi ne bi bilo problematike. Vsaka realna človeška družba ima v sebi nekaj problematičnega.

Toda v drugem globljem pomenu, ko govorimo o problematiki na družboslovnem področju, označujemo nekaj bolj kritičnega. Je sinonim za družbeno krizpotje, preobrat, krizo, iz katere si človek in ustanove iščejo rešitve na podlagi sprememb (To so v bližnji zgodovini primeri kot npr. medvojni-povojni dogodki, življenje v taborišču, prva leta zdomstva).

Naše emigracije: mislim, da je poudarek — vsaj jaz se bom na to omejila — na politično emigracijo, ki je prišla po drugi svetovni vojni v to deželo pod Južnim križem. Nedvomno, da ta čas slovenskega življenja doživljamo Slovenci v različnih državah na svojstven način. Takšna analiza bi presegla tematiko našega večera.

Govorimo o novih razmerah. Pregledno sintetično, kakšne so bile oznake naše emigracije skozi teh 45 let:

— Večina emigrantov in njih potomcev je priznavalo, da je del politične emigracije in da so zaradi komunizma zapustili Slovenijo in se podali v diasporo.

— Pomemben del te emigracije je živel v stiku s slovenskimi ustanovami in organizacijami ter sodeloval v njih.

— Gledanja na vojno in na dogodke po njej so bili prepleteni z žalostnimi spomini grozne preteklosti.

— Po drugi strani je pa nostalgiji pogled na predvojno Slovenijo bil idiličen: vse je bilo skoraj popolno: ustanove, navade, ljudje, načini mišljenja — uokvirjeno v prepepo naravo pod Triglavom.

— Iskali smo stike s somišljeniki po svetu na kulturnem, verskem in političnem področju.

Vse to prepletanje stvarnosti in mišljenja nas je vodilo iz leta v leto. Gradili smo na dveh stebrih: krščanska vera in slovenstvo. Želeli in pričakovali smo: da bo nekega dne Slovenija svobodna, pravična, demokratična. Pričakovali smo, da bo prišel dan, ko bo demokratična vlada priznala, da je bila resnica na naši strani. Upali smo, da bo napočil sončni dan, ko se bodo končno popravile vse krivice. Zaupali smo, da nas bodo cenili kot živ in aktiven del slovenskega naroda.

Takšno mišljenje in življenjsko zadržanje emigracijskega življenja je postalo del nas samih. Smo se skoraj navadili na to, da imamo pred seboj še dolgo, dolgo časa pričakovanja. Zgodovinski čas je pa nevzdržno hitel z vedno večjo naglico.

Nenadoma so se pojavile nepričakovane spremembe na vseh področjih: vedno večji liberalizem v mišljenju in življenju t. i. zahodnega sveta, nato pa meteoričen padec vzhodnega bloka, ki se je iz navidezne giganta čez noč sesul v pepel.

Zgodovinski preobrat Slovenije nas je presunil, razveselil. Vzhičeni smo sledili osamosvojitvi Slovenije. Mislili smo, da sanjamo.

Počasi smo se začeli prebujati iz sanj... in naenkrat smo politični emigranti preseñeni ugotovili celo vrsto stvarnosti:

— Da nismo najpomembnejši del slovenskega življenja v domovini — temveč

neznatni emigranti.

— Da smo le zanimivost za marsikateri obisk. Da nekateri izmed teh obiskov prihajajo gledat argentinski čudež le mimo-grede, ker je med nami zelo poceni turizem.

— Da celo tisti ljudje v Sloveniji in še kje drugje, ki smo jih cenili kot „naše“, gledajo na dogodke iz preteklosti in na sedanje družbeno življenje precej drugače kot mi.

— Da so za velik del slovenskih voditeljev zanimive le tiste skupine in privatniki, ki lahko nudijo nekaj gmotnega.

— Da so te, ki so bile naše težnje glede pravičnosti, daleč od namenov marsikaterih slovenskih politikov, ki vodijo slovensko politično življenje.

— Da je poravnava — poprava — marsikaterih krivic zelo težavna in vse kaže, da precej dolgo še ne bomo doživeli pozitivnih sprememb na tem področju.

— Da je slovenski način življenja v domovini precej drugačen od našega-slovenskega načina v Argentini.

— Da imamo včasih vtis, da so se tudi sorodniki in znanci, ki so pred leti razumeli naša stališča, spremenili in ne razumejo več, zakaj zahtevamo določene pravice; po kaj se vračamo domov ali kaj pravzaprav iščemo v Sloveniji.

— Da nam v Sloveniji celo iz nepričakovanih razlogov recitirajo, da naj v imenu slovenstva mislimo samo na bodočnost, naj pokrijemo s plaščem pozabe preteklost. Da naj pravica ne dela novih krivic. Itd.

Se več, kar naenkrat smo odkrili ob vseh teh spremembah, da so tudi med nami različna gledanja na slovensko družbeno življenje, se med nami nekaj ruši, pa naj še toliko ponavljamo: naša organizirana slovenska skupnost.

Če imamo občutek, da je situacija po osamosvojitvi Slovenije na nas tako negativno odjeknila, je zato, ker nismo sledili dogodkom z realističnim pogledom na to, kar se je polagoma spreminjalo po svetu, v Sloveniji in med nami.

V teh dveh zadnjih letih spričo tako pomembnih dogodkov v Sloveniji so spremembe v naši skupnosti bolj zaznatne in otipljive.

Podoba naše emigracije se je že prej spreminjala iz dneva v dan od prvega trenutka našega bivanja v Argentini — pomislimo na različne načine integracije posameznikov in družin, razpetih med staro in novo domovino, ali pa na število asimilacijskih primerov.

Najbolj pozitivna je samozavest, veselje, ki ga ima vsak Slovenec, da pred svetom in seveda med svojimi argentinskimi poznanci pove s ponosom: sem Slovenec ali moji starši so Slovenci.

Razmerje naše skupnosti, kar se tiče argentinskega sveta, v privatnem ali profesionalnem življenju ni občutilo variant. Spremembe so se izvršile le v mednarodnih političnih potezah in predstavnih gestah med argentinskimi in slovenskimi organizacijami in ustanovami.

Važnejše je tu v tej novi dobi vzpostaviti jasen odnos med Slovenijo in našo skupnostjo v Argentini.

Sledi vprašanje, kateri je sedaj naš skupni imenovalec? Omejujem se na našo skupnost. Vrstni red naslednjih povezujočih značilnosti seveda ne pomeni njihovo etično vrednotenje:

— Občutek pripadnosti slovenskemu narodu. Seveda, da se ta občutek nujno odraža na tak ali drugačen način dejavnosti v slovenski skupnosti.

— Slovenstvo: kar pa ni nujno sinonim obvladanja slovenskega jezika. Tukaj imamo celo vrsto nians.

— Krščanski duh.

— Priznanje naših povojnih korenin. Na-

42. mladinski dan v Slovenski vasi

Ples v narodnih nošah ob slovenskih melodijah.

Skupinska slika ob zaključku prireditve.

Nogometno moštvo Slovenske vasi.

ša druga slovenska zgodovina se je pričela takrat, ko so naši starši odšli iz Slovenije; imamo svojo avtohtono zgodovino v zdomstvu. Ohranjamo spomin na tehtne vzroke, zaradi katerih so se naši starši podali v domstvo. Spremljata nas zavest in zvestoba do te preteklosti.

Razmerje do matične domovine. Slovenijo cenimo kot središče kulturnega, političnega in na sploh slovenskega življenja. Naše vezi naj bi potekale v občutku in zavesti, da smo vkoreninjena emigracijska skupnost z značilno lastno identiteto in njej odgovarjajočimi željami, pričakovanji in potrebami.

Prva skrb naj bi bilá — kar pa ne pomeni, da bi s tem zanikali vsevrstne stike in povezavo z matično domovino — braniti interese naše skupnosti na vseh področjih, zahtevati, da naj nas sprejmejo v spekter slovenskega družbenega življenja kot enakovredne državljane, ne kot drugorazredne.

Pripravljeni smo sodelovati in sooblikovati po vseh svojih možnostih pri razvoju in rasti Slovenije predvsem v teh prvih letih, ko je na poti v čedalje večjo demokracijo. Zavedamo se, da imamo do Slovenije iste dolžnosti, kot jih ima vsak član, vključen v življenje neke demokratične skupnosti. Zavedamo se tudi, da je zaradi razdalj to sooblikovanje možne le na omejen način. Dosedaj je delovanje naše

skupnosti temeljilo pretežno na tem, da smo kazali na jasne cilje slovenskega političnega življenja in se demokratično borili proti režimskemu totalitarizmu. Temu pa sedaj sledi z naše strani v obdobju graditve demokracije v Sloveniji še težja naloga realno udejanjenje naših teženj in idealov.

Konkretni primeri prilagoditve temu novemu obdobju so marsikateri izmed mladih, tu rojenih, ki študirajo, delajo ali pa so se za stalno naselili v Sloveniji. Lahko bi rekli, da so slovenski emigranti iz Argentine, ki so se preselili v Slovenijo. Čutijo z nami, celo organizirali so se, sodelujejo z našo skupnostjo. Imajo način mišljenja in čutenja, ki je svojevrsten v kontekstu takajšnje slovenske družbe.

Večina slovenskih emigrantov si ne želi ali nima te možnosti zaradi družinskih ali profesionalnih obveznosti. Tem naša skupnost lahko veliko nudi. Da se pa to omogoči, je nujno potrebno, da se naše ustanove in organizacije v marsičem spremenijo, da ne bodo postale anahronične.

Problematika naše skupnosti bo imela pozitivna izhodišča, v kolikor se bodo organizacije in ustanove, ki naj služijo posameznikom, prilagajale novim razmeram in jim dajale primerne rešitve na podlagi krščanskega duha, pluralizma, demokratičnosti.

Naša skupnost bo pa napredovala in rastle na vseh področjih, v kolikor bo vsak, ki se čuti Slovenca, zvest svojim načelom in bo pripravljen zanje se žrtvovati.

Kaj, še en čudež na Pristavi?

Proslava slovenske šole Franceta Prešerna ob 40-letnici

Ne vem, ali še kdo, ampak jaz imam poseben užitek, ko gledam same mlade obraze: tiste okroglolične, napol zvedave, pa tudi že napol samozavestne — kdo bi si mislil: že pri teh letih! — plavalase in ble-dopoltno, temnooke in nasmejane, pa resno kranjske (v širokem pomenu besede; seveda, saj nikoli nismo bili lokalpatriotje!), rahlo nezaupljive, pa zlikane in poštimane. Ja, tiste kar od štirih zgodnjih let naprej in še drugi, ki gredo tja v prvi, drugi, tretji, in tako naprej — v sedmi, osmi razred naše šole na Pristavi; in pa še iz naših šol drugod, ko se konec leta bliža ali pa je važen praznik sredi leta.

Tisti tamkajle pa svojega očeta ne more zatajiti; ampak, če prav pogledam, je tudi svoje matere sin. Tisto drobceno, z živimo očmi, ki kvišku na samih prstih kipi, je pa druga mama. Od sosedovih, so pa kar trije: vsi po enakem vzorcu uravnani. Tisti dolgin tam zadaj... no, ja, saj to je v rodu. Poglej jo, no; oče je „Argentinec“, pa mu je kar všeč in se čudi, kako spretno in hitro mu hči po naše žvrgoli.

Tako nekako sem gledal in ugibal in iskal znane poteze in značilne kretnje iz nekdanjih dni. Kot danes pravimo: iz katerih in kakšnih korenin je taka mladika.

Razposajeni? Že res — okolje in doba imata svoje prste vmes. Pa kri tudi ni vōda, ampak to gospodična (saj vemō: gospodična je sinonim, je kot neizbrisno znamenje za večnomlade učiteljice), pa najsibo Monika, Mojca, Nadica, Pavla, Veronika, Mija, Helena, Irena in še katere, ki ji ne vem imena, svoj prst svareče povzdigne, se kretnje umirē, nastane tišina, potem pa zapoje — slovenska beseda.

Kaj mi bo mar vse tisto, kot če so pridni, prijazni in mladi in zali in bistri in živi! Vse to je dobrodošlo, lepō in prav. A če bi nēmi! za naša ušesa ostali, bi teh dobrohotnih in stvarnih besed prav gotovo ne pisal.

Takō pa se je zgodilo in nam je bilo dano užiti v najčistejši muzikalni izvedbi Prešernov zagovor ljubezenskih pesmi in sladkogrenki Spomin na očetovo hišo iz Vrbe, Domotožje in otroško ljubkost Kotičkovega strička iz predvojnega Slovenca, Vzvišeni in vzhiceni slavospev Bōgu in domu starodavnega Preglja pa resnobno posvečujoči stih Karla Mautnerja so izzvneli kot blagoslov iz mladih ust.

To se je zgodilo, naj zapišem kot vesten kronist, v soboto, 13. novembra letos.

V sklepu odrskega prizora — Luči in sence je svojemu delu dal tako ime Miha Gaser, pripravil pa ga je režiser, mladi veterani Dominik Oblak, s svojo „garnituro“ za publiko nevidnih sodelavcev — se je odvijal film iz zgodovine našega zdomstva in slovenskega šolstva že v zgodnjih 50-ih letih. Kakršnakoli podobnost z realnimi ljudmi in dogodki, kot govori znani filmski stereotip, pa v našem primeru ni bilo golo naključje. Prav nasprotno! Pisec je iz svojega spomina in gotove vēdnosti pokazal na resnične osebe s pravimi imeni, ki so v povezavi z ljubljansko Ozno v tistih letih vohunili med slovenskimi emigranti v Buenos Airesu, v Córdobi in v Mendozii. Da bi že v kali spodjedli še mlado rast novodošle emigracije.

Ta uničevalni in izjalovljeni podvig sta, na v dvoje razdeljeni sceni, na eni strani, v „senci“, odigrala „ljubljska oznovca“ Dominik Oblak in Marko Petek. Predobra fanta za taki vlogi! Kot protiutež njima pa so otroci Prešernove šol na svetli strani, v luči materine besede in krščanske blagovesti, razločno, glāsno in jāsno izgovarjali svoj Slovenec sem. Da je marsikaterega, prisotnih očetov in mater, še bolj pa dedov, stisnilo v grlu. A to je bil le eden od mnogih svetlih, bi rekli, kar zmagoslavnihtrenutkov na proslavi Prešernove šole ob njeni 40-letnici! Lepa, velikopovedna številka!

V imenu Očeta, z daritvijo svete maše

se je začelo to imenitno slavlje. Prelat dr. Alojzij Starc je skupaj z župnikom prof. Francetom Bergantom posvetil kruh in vino. Bogu zahvalne besede za zdrave sadove in vzpodbudne napotke za varno in zveličavno rast pristavne šole je v svoji pridigi izpovedal skrbni prelat. Med svetim opravilom pa so, ne takō stare, a še predkoneilske pesmi, kot je Zmagala si, pa konkoneilske, iz mlade, v katakombe potisnjene Cerkve, prijetno udarjale na različno uglašene strune vernih src. Vedno mogočna Hvala Večnemu Bogu pa je bila za konec, kot malokdaj, na svojem mestu.

Množično zbrana in duhovno zbrana srenja je doživela naslednji lep trenutek, ko se je po razvnetih besedah našega predsednika Janeza Jelenca, kar samo od sebe iz grl prisotnih utrgala, od generacij sprejeta in posvojena, himna slovenskih domobrancev tu in še ponarodela Slovenija v svetu. Pa smo odkrili „le“ ploščo v spomin na 40-letnico, ki bo od tedaj naprej oznanjala in opominjala obiskovalce našega doma: „Ti, ki čutiš slovensko! Glej, že 40 let se goji slovenska beseda v Prešernovi šoli na Pristavi!“ (Aha, sem si mislil to, kar je avtor besedila za „buen entendedor“ domislil, pa na ploščo ni postavil: že 40 let se za očetno besedo borimo, naj slovežanščina bodi še dolgo brez domovinske pravice v naših prostorih! Podpisani: krstni boter tega hibridnega pojma z imenom slovežanščina.)

Tole pripoved o tem nepričakovano lepem, vsebinsko polnem slavlju naj rečem: slovenske šole na sploh — ni določil vrstni red njenega poteka, ampak le neurejeni muhasti stil nenepovedanega, a hvaležnega kronista, ki pa je prepričan, da posreduje tudi čustva in misli hvaležnega občinstva.

Kako pozorno in hvaležno smo tedaj sprejemali besede, tehtne in preišljene, jasne in pa čeprav globoke, kar cela analiza zdajšnjosti in zahteven program za vnaprej, ki so prestopile ožji okvir vprašanja o

šolstvu, a vendar ostale osredotočene v sveti poklic veroučnih in svetnih učiteljev. Besede dr. Marka Kremžarja — kako naj jih tale kronist verno predstavi v tem ozkem poročilu? Zatō pa cel govor toplō priporoča uredniku Svobodne.

Na tem mestu naj pride omemba še tega, kar bi morda moralo stati na začetku: imena vseh prejšnjih in zdajšnjih učiteljic (in tudi kolegov le-teh), ki jih je predsednica šolskega odbora Metka Kopač, prav vestno in spretno priklicala v spomin, izražala na žensko-tekončuten način v cvetovih podarjenih rdečih rož za vsako izgovorjeno ime. Potem ko je v leporečnem in lepovzočnem sestavku vtisnila še svoje dolžno poanto, kot stožer, okoli katerega se je vrtela vsa organizacija in vse dolge priprave za ta lepi večer.

Svojo apoteozo, kot je bilo pričakovati, pa je v središču tega slavlja doživela mla-

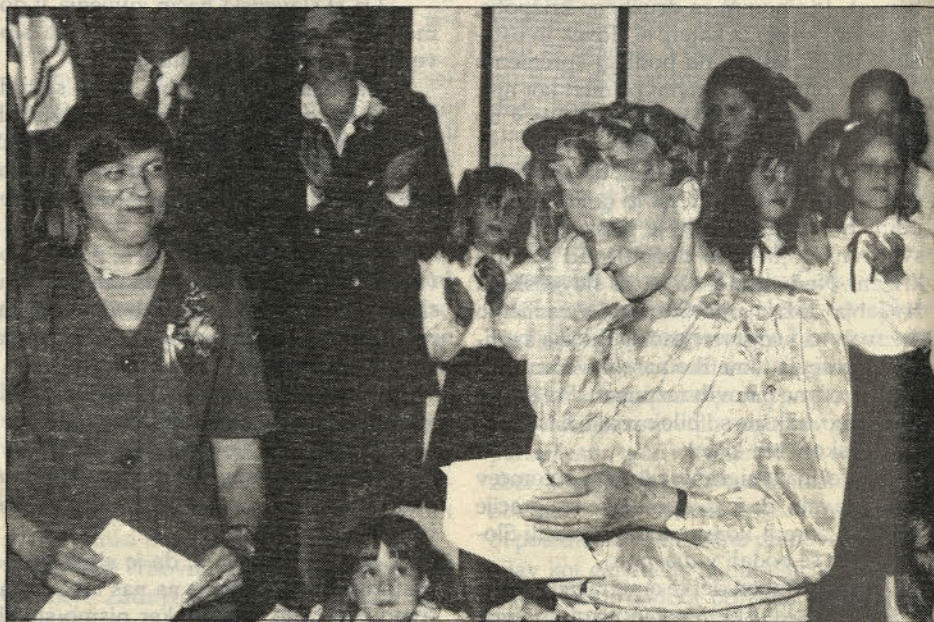
dostna Mija Markež. Da, še vedno mladostno vesela Mija, čeprav se že 40 let kot voditeljica šole daruje slovenski mladini.

Z besedami in čestitkami in rožami obdarjena Mija — ha, tudi z voznim listkom za letalski prelet te atlantske luže počaščena — kar ni našla pravšne besed zahvale. Je vsega tega preveč, je mrmrala in se ginjena rokovala z Lenčko Zupanovo in Ivano Tekavec, ko sta ji v imenu Našega in Slomškovega doma z darilom vred izrekli čestitke. Kot da bi bila Prešernova šola in Mija Markež eno in isto. No ja, če že ne čisto, pa skoraj isto isto.

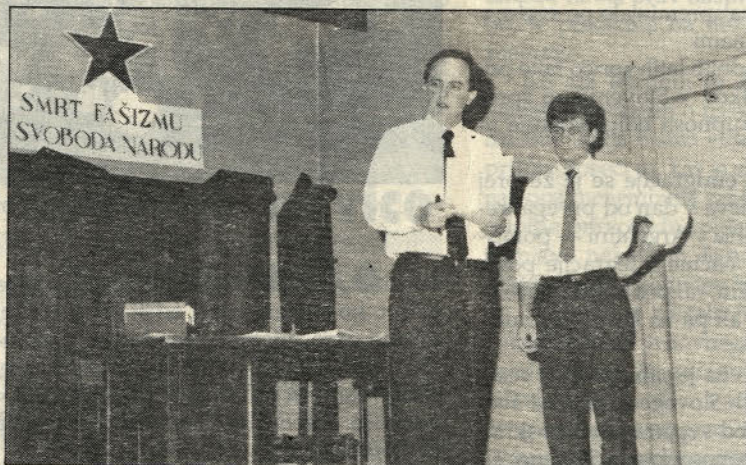
Naj mi starši učencev in učiteljski odbor in Metka Kopačeva z vajetmi trdno v rokah oprostijo, da sem gostijo ob koncu večera obšel in nisem povzdignil v nebo. Marija si je pač izbrala lepši in prijetnejši del. In to se je godilo meni, ki sem bil vedno zagovornik zapostavljenih Mart.

Ko sem odhajal, sem premleval tole drobno misel: smo pa res nekaj posebnega! In takō je bolj pestra podoba božjega stvarstva.

Aleš Gošar

Predsednica šolskega odbora Metka Kopač se zahvaljuje voditeljici šole Miji Markež

V luči materine besede — otroci s Pristave

V senci „oznovca“ Dominik Oblak in Marko Petek

Učenci Prešernove šole ob proslavi 40-letnici slovenske šole

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

RIM, Italija — Slovenska RTV se je udeležila enega izmed največjih mednarodnih festivalov televizijskih in radijskih festivalov. Na njem se predstavijo avtorji in oddaje iz celega sveta. V sekciji teater na TV je RTV in Mladinsko gledališče predstavilo Alice v deželi čudežev, med tremi izbranimi radijskimi igrarji pa je bilo tudi delo Andreja Blatnika Praske na hrbtu, dramaturga Pavla Lužana in režiserke Polone Sosič.

LJUBLJANA — V hotelu Slon so popolnoma prenovili prvo nadstropje in ga poimenovali Klub Tivoli. V njem so tri dvorance s sto dvajsetimi sedeži, ki bodo služili tiskovnim konferencam, seminarjem, predavanjem in drugim poslovnim srečanjem. Najemnina celega nadstropja znaša 900 mark na dan, tehnična oprema pa je brezplačna (oz. je že vključena).

LJUBLJANA — Lutkovno gledališče na Krekovem trgu je dobilo prenovljene prostore. Gledališče je vse v toplih in igrivih barvah, prenovljeni pa so tudi dvojni sedeži v dvorani. V novi sezoni, ki je že pričela, bo vsega skupaj 18 različnih vpizoritev. V lanski sezoni jih je bilo 19, ki so jih igrali na 480 predstavah tako na lastnem odru kakor tudi na raznih gostovanjih po svetu. Računajo, da je v zadnjih desetih letih obiskalo gledališče okoli osemsto tisoč otrok in staršev.

LJUBLJANA — Križišče na Žalah je bilo do sedaj tako zamotano, da so se odločili za novo ureditev: postavili bodo prvo krožno („rotundo“) križišče v Ljubljani. S tem upajo, da bo promet preko važnega križišča Pokopališče, Med hmeljniki, Tomačevske, Savske, Flajšmanove in Linhar-

tove hitreje stekel.

LJUBLJANA — Ministrstvo za kmetijstvo bo do prihodnje gobarske sezone pripravilo predpise o nabiranju gob na podlagi smernic za njih zaščito, ki jih je pripravil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Predpisi so potrebni zaradi ogroženosti nekaterih vrst, ker gredo gobe zelo dobro v prodajo, predvsem v izvoz. Kar se tiče zastrupitev zaradi uživanja strupenih gob pa so ponekod (npr. na infekcijski kliniki v Ljubljani) omenili, da morajo več ljudem pomagati zaradi tega, ker so se gob preveč najedli ali pa, ker so jedli stare gobe.

LJUBLJANA — Ljubljanska banka je prva od štirih slovenskih bank, ki je z licenco Europa International za izdajanje plačilnih kartic Eurocard-Mastercard že začela poslovati. Do sedaj je kartice Eurocard izdajal Kompas, ki je nabral že trideset tisoč uporabnikov; povezal se je s SKB banko. V Sloveniji je zaenkrat 3.500 trgovin in prodajnih mest, ki sprejemajo kartice Eurocard.

LJUBLJANA — Papirnica Vevče je praznovala stopetdeset let, odkar so v njej začeli strojno izdelovati papir. Leta 1842 jo je ustanovil Fidelis Terpinc, naslednje leto pa so začeli izdelovati papir, ki ga je uporabljal tudi Prešeren za svoje pesnitve. Lani so zelo izboljšali izdelavo kakovostnih vrst papirja in postali vodilni ponudniki premazanih posebnih papirjev v Evropi. Papirnica je mešano podjetje, v katerega je vskočil sveže avstrijski kapital z večinskimi deležem. (Leta 1579 so v bližini Vevče protestantje ročno izdelovali papir, na katerega je pisal Trubar).

CORDOBA

POČITNIŠKI DOM "DR. RUDOLF HANŽELIČ"

- nudi mladini, družinam in starejšim osebam, poleg običajnih ugodnosti letos tudi:
- Posebno prehrano za goste, ki bi jo imeli zdravniško predpisano.
 - Bazen, igrišče za tenis in paddle v privatnem klubu, na poti v Capilla del Monte.
 - TV in videofilme v večernih urah.
 - kopališče ob jezeru "DIQUE EL CAJON" v Capilla del Monte; priložnost za razne vodne športe (Windsurf, canotaje, itd.)

Stroški za stanovanje in hrano so sledeči:

	ODRASLI	OTROCI	
		od 1.-7. leta	od 7.-13. leta
sobe s privatno kopalnico	US\$ 20.-	US\$ 15.-	US\$ 18.-
veliki chalet	US\$ 18.-	US\$ 13.-	US\$ 16.-
stara stavba	US\$ 16.-	US\$ 11.-	US\$ 14.-

- Dojenčki zastoj.
- Možnost predplačevanja v obrokih, po dogovoru.

Počitniški dom je odprt vse leto z istimi ugodnostmi kakor med poletno sezono

Pismene ali telefonske prijave:

Počitniški dom "DR. RUDOLF HANŽELIČ"

Villanueva 1880 - (1712) - Castelar - Tel. in faks: 627-4160 - Tel. 629-3016

Razstava božičnih jaslic in religioznih motivov

v prostorih Slovenske hiše

Otvoritev na sveti večer pred polnočnico.

Toplo vabljani vsi mladi ustvarjalci v katerikoli umetniški kreačijski obliki. Iskreno vabimo tudi vse že priznane umetnike, da z udeležbo podprejo delo naših mlajših generacij.

Informacije in prijave: arh. Ivan Kogovšek 627-2058
StankoJerebič 665-2918
Mila Hribar 651-5354 po 18. uri.

ZEDINJENA SLOVENIJA

Osebnosti

Poroki: V petek, 19. novembra, sta se poročila v cerkvi Marije Pomočnice pri Don Bosco, Ramos Mejía, **Marjan Kadivec in Lia Grizetti.** Za priče so bili njuni starši ga. Lidija in Ivan Kadivec ter ga. Olga in Angel Grizetti.

V soboto, 27. novembra sta se poročila v župni cerkvi presv. Srca Jezusovega (Hurlingham) **Frido Klemencič in Miriam Santiago.** Priče so bili ženina starša Ivan Klemencič in ga. Marija Klemencič roj. Kokalj ter nevestini starši Julio Santiago in ga. Irma Librera de Santiago. Poročil ju je dr. Jure Rode.

Novoporočencem iskreno čestitamo in želimo srečo!

Zveza mater in žena

V septembru smo v Slomškovem domu obnovile krajevni odbor ZSMŽ, ki ga sestavljajo: duhovni vodja Jože Škerbec, predsednica Pavla Škraba, podpredsednica Mojca Majcen, tajnica Helena Oblak, blagajničarka Mimi Žakelj ter odbornice: Kati Čeč, Ivica Jeriha, Minka Štefe.

Za dober začetek smo oktobra skupno z odseki iz San Justa in Pristave poromale k Mariji in San Nicolás. Sv. mašo je daroval Tone Bidovec, med katero smo prepevale lepe Marijine pesmi. Popoldne smo se zopet zbrale k molitvi rožnega venca in litanij. Preživele smo lep dan in se priporočile Mariji za naše bodoče delo. Za materinski dan smo čestitale vsem mamicam in babicam ter jim podarile svetinjice, ki smo jih za to priliko prinesli iz San Nicolasa.

Izvedle smo rifo za naš sklad. Člani Doma so velikodušno kupovali sreče in s tem pokazali zanimanje za to potrebno ustanovo, ki toliko tihega-dobrega naredi.

Poskrbel bomo tudi za družabnost, decembra organiziramo prijetno popoldne; obiskale bomo vladno palačo in si ogledale Park Hyatt Hotel.

H. L. O.

„Odpri srce in pomagaj bratu“

Misijonarja Petra Opeka vsi poznate, saj je naš rojak in deluje na Madagaskarju skoraj dvajset let. V svetu je znan po humanitarni pomoči, ki jo nudi glavnemu mestu „Rdečega otoka“ (kot se tudi imenuje zaradi barve prsti) Antananarive, ki šteje milijon prebivalcev, 250.000 pa jih živi po smetiščih.

Ker Slovenci nismo trdosrčni, smo v avgustu pripravili rifo, katere namen je bil pomagati misijonarju in prijatelju: ker je bila rifa precej draga, ste imeli možnost nakupa na obroke in pa v gotovini. Po Domovih ste imeli osebe, po katerih ste

lahko priskočili na pomoč misijonarju.

28. avgusta je javna notarka izžrebala med večerjo s kulturnim programom dobitnike premij.

Prva nagrada, avtomobil (št. 786) je ostal neizreban. Televizor je dobil Ruben Pasijoff (št. 802), tretji dobitnik je tudi ostal neizreban. Hladilnik z zmrzovalnikom je po drugem žrebanju ostal v Lanusu (št. 306), podobno se je zgodilo tudi s petim dobitkom (št. 431). Potovanje v Evropo za dve osebi pa je zadel številka 165 — ga. Dolinšek Marija iz Morona.

Za kulturni program je oskrbela domača folklorna skupina, ansambel iz Carapachaya, program je povezoval L. Rezelj.

Čisti izkupiček znaša 50.000 dolarjev (odvisen je od prodaje avtomobila ter popusta pri nakupu povratne letalske vozovnice). Vseh prodanih rif je bilo 236.

Najlepša hvala gre vsem, ki ste kupili rife, z všo pomočjo bo na Madagaskarju dobilo streho nad glavo kakšnih sto dužin, najpomembnejše pa je da bodo smetiščarji dobili človeško dostojanstvo.

Enako velja zahvala vsem, ki ste prodajali rofe, pripravljalnemu odboru, zlasti pa Slovenski vasi za tako lep odziv pri nakupu in prodajanju rif po drugih Domovih ter sodelovanju pri pripravi večerje.

F. P.

BERAZATEGUI

Praznovanje 30. obletnice

V nedeljo, 7. novembra smo imeli družinsko srečanje za 30. obletnico Cankarjevega doma in praznovanje 30 let dušno-pastirskega dela našega župnika Jožeta Guština. Na zelenem vrtu se je zbrala kar skoraj vsa berazateška družina in tudi nekaj prijateljev od zunaj je prišlo. Sv. mašo je daroval Jože Guštin. V pridigi je poudaril veselje, da pridejo tudi mladi mešani zakoni s svojimi otroki v dom, tako spoznajo svoje korenine.

Po maši je pozdravil lic. Ivan Korošec zastopnika Zedinjene Slovenije Jožeta Šenka z gospo, polkovnika Emila Cofa, predsednico Slovenskega doma iz Carapachaya Marijo Korošec. Zahvalil se je našemu župniku za vse njegovo delo dolgih 30 let, ki prihaja med nas ob vsakem vremenu in vzgaja našo mladino in duhovno vodi nas vse. Zahvalil se je tudi vsem učiteljicam, ki so vsa ta leta poučevala: požrtvovalna Anica Šemrov, Olga Omahna, Cilka Pucko, Betka Vitrih in učitelj France Vitrih. S tem smo zaključili eno etapo našega Doma, za kar je bil ustanovljen — poučevanje. Zdaj otrok ni, zato ni šole. Mladina se je v glavnem preselila v okolje drugih Domov. — Raste novi mladi rod iz mešanih zakonov, morda bi bilo misliti na pouk teh.

Nato je sledila recitacija Paulite: „El inmigrante“, ki jo je lepo podala, Ivan Niko Korošec pa je recital „Amerika“. Sledilo je kosilo na vrtu v prijetnem razpoloženju, kjer smo se zadržali v pozne popoldanske ure v prijateljskem pomenku z željo, da bi se tako srečanje spet kmalu ponovilo.

Pavla L. K.

Slovenski krščanski demokrati

vabijo svoje člane na

INFORMATIVNA SESTANKA,

ki bosta v nedeljo po sv. maši

5. decembra v Slovenskem domu v San Martinu in
12. decembra v Slomškovem domu v Ramos Mejiji.

